1. İslamiyet'in Tarihçesi

	İSLAMİYET (Kimlik Kartı)	
Dinin Adı	İslamiyet, İslam	
Başlangıcı	İlk insandan günümüze	
Peygamberi	Hz. Adem (a.s.) ... Hz. Muhammed (s.a.v.)	
Tanrı Düşüncesi	Allah (c.c.)	
Temel Kaynak	• Kur'an-ı Kerim • Sünnet	
İnanç Esasları	• Allah'a (c.c.) iman • Meleklere iman • Kitaplara iman • Peygamberlere iman • Ahiret gününe iman • Kadere iman	
Akımlar	İtikadi Siyasi Mezhepler • Ehli Sünnet * Maturidilik * Eşarilik • Şiilik • Mürcie •	Fıkhi Mezhepler • Hanefi mezhebi • Şafi mezhebi • Maliki mezhebi • Hanbeli mezhebi
Nüfusu	1.5 milyar	
Köken	Hicaz (Arabistan)	
Yayıldığı Ülkeler	Ortadoğu, Afrika, Asya, Avrupa'da bazı ülkeler	

YORUMLAYALIM

"...O (Allah), gerek daha önce (gelmiş kitaplarda) gerekse bunda (Kur'an'da) size "Müslümanlar" adını verdi..."

(Hac suresi, 78. ayet)

Yukarıdaki ayeti vahiy geleneği açısından yorumlayınız.

İslam tarihi insanlık tarihiyle özdeştir ve İslam hem ilk hem de son dindir. Özel anlamda İslam, miladi 7. yüzyıl başlarında Hz. Muhammed'e (s.a.v.) vahyedilen dinin adıdır. Genel anlamda ise Hz. Âdem'den (a.s) bu tarafa vahiy yoluyla tekrar edilen, Allah'ın (c.c.) insanlık için öngörmüş olduğu yegâne inanç sistemidir. Bu inanç sisteminin özünü, Allah'ın (c.c.) emir ve iradesine teslimiyet (İslam) oluşturmakta ve adını da bu özelliğinden almaktadır. Dolayısıyla İslam, bütün peygamberlerin tebliğ ettiği dinin ortak adıdır.[1]

1 Şinasi Gündüz, "İslam", Yaşayan Dünya Dinleri, s. 35-36; Talip Ayar, "İslam", Dinler Tarihi El Kitabı, s. 198.

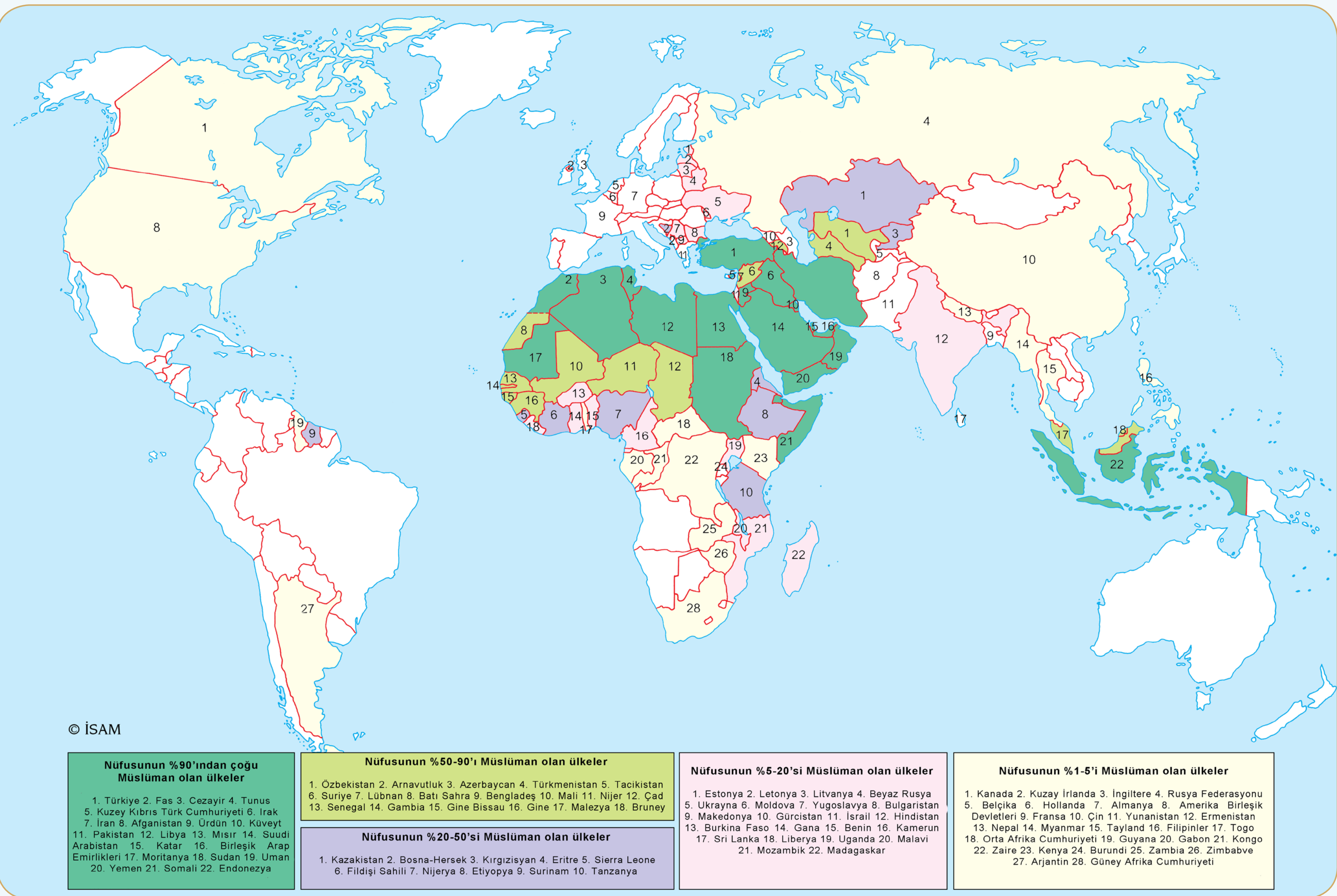
<table>
<tr><th colspan="3">KRONOLOJİK İSLAM TARİHİ</th></tr>
<tr><th colspan="3">İnsanlık tarihiyle yaşıt olan İslam dini, özel anlamda miladi 610 yılında Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gelen vahiyle birlikte başlar.</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Hz. Muhammed (s.a.v.) Dönemi (610-632)</td><td>MEKKE DÖNEMİ</td><td>• 571: Hz. Muhammed (s.a.v.) doğdu.
• 610: İlk vahiy geldi. Üç yıl kadar yakın çevresini dine davet etti.
• 615: İslam'a açıktan davet başladı ve Habeşistan'a hicret edildi.
• 617-620: Üç yıl boyunca Müslümanlara sosyal ve ekonomik açıdan boykot yapıldı.
• 622: Medine'ye hicret edildi. Hicret, İslam tarihi için milat oldu (Hicri takvim).
• Mekke Dönemi 13 yıl sürdü. Bu dönemde inen ayetlere Mekkî ayetler denilmektedir.</td></tr>
<tr><td>MEDİNE DÖNEMİ</td><td>• 622: Medine Sözleşmesi. Hz. Muhammed (s.a.v.), Müslümanlar, Yahudiler ve gayrimüslim Arapları kendi başkanlığında bir şehir devleti etrafında teşkilatlandırdı.
• 624: Bedir Savaşı. Mekkeli müşriklerle yapılan ilk büyük savaştı.
• 625: Uhud Savaşı. Mekkeli müşriklerle yapılan ikinci büyük savaştı.
• 627: Hendek Savaşı. Mekkeli müşrikler ve onların müttefikleriyle yapılan savaştı.
• 628: Hudeybiye Antlaşması. Bu anlaşma; Mekkeli müşriklerle süregelen savaşları sona erdirdi. İslam'ın yayılmasında dönüm noktası oldu. İslamiyet Arap Yarımadası'nda hızla yayıldı. Müslüman olanların sayısında çok fazla artış oldu. Kur'an-ı Kerim bu antlaşmayı "apaçık zafer"(bk. Fetih suresi, 1. ayet.) olarak nitelendirdi.
• 628: Hayber'in Fethi. Müslümanlara moral ve güç kattı.
• 628: Hz. Muhammed (s.a.v.), Habeş, Bizans, Mısır ve Sasanî hükümdarlarına İslam'a davet mektupları gönderdi.
• 630: Mekke'nin Fethi. Bu zafer, bütün Arap yarımadasının İslamlaşmasına kapı açtı.
• 632: Hz. Muhammed (s.a.v.) Medine'de vefat etti.
• Hz. Peygamber'in (s.a.v.) sağlığında İslam, Arap Yarımadası'ndaki en büyük güç hâline geldi.
• Medine Dönemi 10 yıl sürdü. Bu dönemde inen ayetlere Medenî ayetler denilmektedir.</td></tr>
</table>

Dört Halife Dönemi (632-661)	• Hz. Muhammed'in (s.a.v.) vefatından sonra devlet başkanlığına (hilafet) sırasıyla Hz. Ebu Bekir (r.a), Hz. Ömer (r.a), Hz. Osman (r.a) ve Hz. Ali (r.a) geçti. İslam ilk kez bu dönemde Arabistan dışında yayılmaya başladı. Bu döneme "Dört Halife Dönemi " ya da "Hulefâ-i Râşidîn Dönemi" adı verilmektedir. • İlk üç halife döneminde Müslümanlar Doğu'dan Batı'ya, Atlantik'ten Pasifik'e kadar geniş bir coğrafyaya hâkim oldular. Fethedilen yerler arasında Suriye, Filistin, Irak, İran, Mısır, Kıbrıs, Trablus ve Horasan toprakları vardı. Bu bölgelerde halkın büyük bir kısmı İslamiyet'i kabul etti. • Hz. Ali (r.a) Dönemi'nde fetih yapılamadı. Bu dönemde siyasi ve dinî tartışmalar ve savaşlar oldu. Hz. Ali (r.a) ve Hz. Âişe (r.a) taraftarları arasında Cemel Savaşı (656), Hz. Ali (r.a) ve Hz. Muaviye (r.a) arasında Sıffin Savaşı (657) yaşandı.

Emeviler Dönemi (661-750)	• Emevi Devleti yaklaşık bir asır yönetimde kaldı. İlk yılları karışıklıkların bastırılarak devlet otoritesinin sağlanmasıyla geçti. • I. Velîd Dönemi'nde Mâverâünnehir, Sind ve Endülüs'ün İslam topraklarına katılmasıyla ülke sınırları, Türkistan'dan Fransa'nın içlerine, Kafkaslar'dan Hindistan'a kadar genişledi. • Ömer b. Abdülaziz İslam'ı tebliğe özel bir önem verdi. Bu yolla Kuzey Afrika'da Berberîler ve Orta Asya'da Türkler arasında İslamiyet hızla yayıldı.
Abbasiler Dönemi (750-1258)	• Emevi Devleti'nin varlığına son veren Abbasiler, daha uzun süre yönetimde kaldılar. • Batıda ve doğuda bağımsız veya yarı bağımsız birçok hanedanlık ortaya çıktı. • 9. yüzyıldan itibaren nüfuz alanı başkent Bağdat ve çevresiyle sınırlı kaldı. • Bu dönem yeni fetih hareketleri olmadı. Ancak ilim, kültür, edebiyat, felsefe gibi alanlarda önemli çalışmalar yapıldı. Tercüme faaliyetlerine ağırlık verildi.
Endülüs (711-1492)	• Endülüs, Müslümanların 711-1491 yılları arasında hüküm sürdükleri İspanya topraklarıdır. • Endülüs Emevileri Dönemi (756-1031). • Benî Ahmer Emirliği (1238-1492). Hıristiyan istilasında kurtulup iki buçuk asır ayakta kalabilmiştir. Endülüs'te İslam hâkimiyetinin son temsilcisidir. • Endülüs Dönemi İslam medeniyetinin ilim, kültür, edebiyat, felsefe gibi alanlarında zirvede olduğu bir dönemdi. Bu dönemde Endülüs medreselerinde eğitim alan pek çok Batılı düşünür, Avrupa'nın skolastik düşünceden kurtulmasında etkili oldu.
Selçuklular ve Osmanlılar Dönemi (11-20. yüzyıllar)	• Anadolu fethedildi ve İslamiyet burada yayıldı. • Miladi 11. yüzyıldan itibaren (1071 Malazgirt Savaşı) Türklerin Anadolu'ya gelişi başladı. • Sırasıyla Büyük Selçuklular, Anadolu Selçukluları, Anadolu beylikleri ve Osmanlılar Anadolu'nun İslamlaşma sürecini tamamladı. • Nizamiye medreselerinin kurulmasıyla birlikte İslam medeniyetinde pek çok alanda öncü olan önemli alimler yetişti. • Selçuklular ve Osmanlılar asırlar boyunca İslam dünyasının liderliğini yaptılar. • İstanbul'un fethiyle birlikte Osmanlı İslam dünyasının siyasi ve askeri alanda merkezi oldu; ilim, kültür, ve sanatta eşsiz eserler ortaya koydu.
Hindistan, Çin ve Endonezya'ya İslam'ın Girişi	• Hindistan ve Çin'e İslamiyet'in girişi Arap ve İranlı tüccarlar vasıtasıyla oldu. • Hindistan, ilk kez Emeviler Dönemi'nde İslam'la tanıştı. Gazneliler, Gurlular, Delhi sultanları ve Babürlülerle buranın İslamlaşma süreci devam etti. • Çin'in önce kıyı bölgelerine ticaret amacıyla gelen Müslümanlar yerli kadınlarla evlenerek zamanla buraya yerleştiler ve kurdukları kolonilerle İslamiyet'in yayılmasında rol oynadılar. • İslamiyet, Endonezya adalarına Arap, İran ve Hint asıllı tüccarlar vasıtasıyla girdi. Daha sonra ticaret, yerli kadınlarla evlilik ve tarikatlar vasıtasıyla hızla yayıldı.
Kronolojik tarihçe için bk. : Azmi Özcan, "İslam: Doğuşu ve Yayılışı", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 27; Talip Ayar, "İslam", Dinler Tarihi El Kitabı, s. 208.	

İslamiyet'in yayılışı (622-1500) (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 28.)

Müslümanlar'ın bulunduğu ülkeler ve nüfus oranları (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C 23, s. 33.)